

TOPLUMSAL DEĞERLER VE ÇOCUK ŞARKILARININ KONULARI

GÖHER, Feyzan M.
TÜRKİYE/TURÇIA

ÖZET

Çocuk şarkıları, genel müzik eğitiminin önemli bir unsurdur. Bireye müzik sevgisini aşlayan, toplumsal kuralları öğreten, bireyin müzik becerisini geliştiren, kişisel gelişimine katkıda bulunan, oyunlara eşlik eden, bireyler arası iletişimi sağlayan, aynı zamanda ilk çocukluk yıllarında bilişsel gelişime, dil gelişimine katkıda bulunan çocuk şarkıları, ait oldukları toplumun özelliklerinden büyük ölçüde etkilenirler. Bu kültürel etki, şarkıların yazıldığı tonlara, makamlara, ritimsel özelliklere yansır, ancak en büyük etkilerden biri, şarkıların konularında görülür. Çocuk şarkılarında konu, şarkının melodik yapısı kadar büyük önem taşır. Üzerinde çok şarkı yazılan konular, o toplumda değer verilen ya da geliştirilmek istenen özellikleri yansıtır.

Bu çalışma, toplumsal değerlerin, ilgilerin, görüşlerin çocuk şarkılarının konularını nasıl ve hangi ölçüde etkilediğini belirlemek ve konu dağılımlarının sonuçlarını değerlendirmek amacı ile yapılmıştır. Çalışmanın evrenini bütün Türk çocuk şarkıları, örneklemini ise 1000 Türk çocuk şarkısı oluşturmaktadır.

Araştırmanın sonucunda Türk çocuk şarkılarının toplam 30 konu başlığında ve büyük ölçüde vatan sevgisi, çeşitli öğretiler (temizlik, çalışkanlık gibi), dostluk, aile gibi konularda yazıldığı saptanmıştır.

Anahtar Klimeler: Çocuk şarkıları, toplumsal değerler, müzik eğitimi.

ABSTRACT

Social Values and the Themes of the Children Songs

The children songs are an important elements of general music education. The children songs which suggest fondness to individual, teach on the social rules, improve their music skill, are also contribute to their personel development, participate in the plays, provide ontogenetic communication, ensure contribution to improvement of language, are also effected from the peculiarities of the society which they belong to. Such cultural affect reflects to the tones and melodic contour, which they have been written, but one of the most affects is impressed on the themes of the songs. The theme about the children songs, are significant, like the melodic structure of the song. The

themes, on which, written lots of songs reflects the special features, which considered valuable or wished to develop.

This study has been performed in order to determining the affect and degree of social values, interests, point of view on the theme of children songs. All of Turkish children songs comprise the cosmos of the study and 1000 pieces Turkish children songs, the pattern of the same respectively.

It has been determined as a logical consequence the fact that the Turkish children songs have been written under totally 30 headlines and on, in general, patriotism, various doctrines (such as cleanliness, diligence), friendship and family etc.

Key Words: Children songs, social values, music education.

GİRİŞ

İnsan yaşamındaki ilk on yıl, öğrenme, alışkanlıklar geliştirme ve bu alışkanlıkları davranış hâline dönüştürme açısından en verimli ve en önemli yıllardır. Bu yıllarda edinilen bilgiler, toplumsal değerler, alışkanlıklar, tekrara da bağlı olarak ömür boyu bireyi şekillendirecektir. Müzik, insan üzerinde öyle bir güce sahiptir ki, bir bebeği daha anne karnındayken etkileyebilmektedir. Duygusal anlamda böyle bir güce sahip kaç sanat ya da bilim dalı vardır? Şüphesiz çok az. Yeni doğmuş bebekler ninnilerle; ilk kelimelerini söyleyenler tekerlemelerle; daha sonra da yıllarca okul şarkılarıyla, türkülerle, şarkılarla, birey ve müzik hep içiçedir.

Çocuk şarkıları, genel müzik eğitiminin vazgeçilmez bir unsurudur. Çünkü örgün genel müzik eğitiminde şarkı, en ortak, en kapsamlı, en etkili, en verimli, en kalımlı ve en soylu müziksel iletişim aracıdır (Uçan, 2003: 7). Bir çocuğa şarkı öğretmek, ona kendine güven, yaratıcılık meziyetlerini kazandırmak için güzel bir yoldur (Byrum, 1993: 3). Çocuk şarkıları, müzik sevgisini aşıl原因 ve müzik becerisini geliştiren, aynı zamanda toplumsal kuralları, milli değerleri öğreten, kişisel gelişime katkıda bulunan, oyunlara eşlik eden, çocuklara mutluluk veren, bireyler arası iletişimi sağlayan, özellikle ilk çocukluk yıllarında bilişsel gelişime, dil gelişimine katkıda bulunan bir unsurdur.

Konuya Yaklaşım

Müzik eserleri, sosyal yapıya dayalı bir sosyal davranışın sonucunda oluşur. Sadece bir ses sistemine değil, etnolojik bir yapıya dayalı sosyal davranışlara dayanır. Bir müzik eserinde kullanılan dil, konu o kültürel yapıdaki müziksel ifadeyi anlatmaya yardımcı unsurlardır (Kaplan, 2005: 61). Diğer müzik eserleri gibi çocuk şarkıları da, toplumun sosyokültürel yapısının bir yansımasıdır. Çocuk şarkıları, ritimlerinden melodilerine, kullanılan dizilerine kadar toplumun genel müzik kültürünün aynası niteliğindedir. Çocuk şarkılarında konu, şarkının melodik yapısı kadar büyük bir önem taşır. Konular, çocuğun

yaşına, zevkine uygun olmalı, çocuğa doğru mesajları vermelidir. Şarkıların konusu, ait oldukları toplumun geleneğinden, değerlerinden çok etkilenir. İşte bu çalışma, Türk çocuk şarkılarının en çok hangi konularda yazıldığını tespit etmek üzere 1000 Türk çocuk şarkısı incelenerek yapılmıştır. Araştırmada incelenen 1000 Türk çocuk şarkısının 30 ana konu başlığında yazılmış olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada kullanılan çocuk şarkıları, kütüphanelerden, albümlerden, müzik ders kitaplarından, eğitimcilerden, özel arşivlerden sağlanmıştır. (**KAYNAKÇA**'da yer alan müzik ders kitaplarında pek çok ortak şarkı bulunması nedeniyle, bu çalışmada ders kitaplarından alınan şarkı sayısı çok fazla değildir.)

Tablo 1'de Türk çocuk şarkılarında kullanılan konu başlıkları görülmektedir. Buna göre 'vatan sevgisi' Türk çocuk şarkıları içinde en çok işlenen konu olmuştur. Öyle ki, Türk çocuk şarkılarının hemen hemen dörtte birlik bölümü vatan sevgisi üzerine yazılmıştır. Çocuk şarkı kitaplarında ve müzik ders kitaplarında ikinci en yoğun kullanılan tür, konularını halk türküsü ve şarkılarından alanlardır. Bu grupta yer alan şarkılar, genellikle sevgili, aşk temalarını işlerler. Halk türkülerinin ve şarkılarının kimi zaman bir bölümü, kimi zaman tamamı, zaman zaman sadeleştirilerek çocuk şarkı kitaplarına ve müzik ders kitaplarına alınmıştır. Hayvanları konu alan şarkılar ve mevsimler-aylar-günler konulu şarkılar Türk çocuk şarkılarında üçüncü en sık kullanılan şarkı gruplarıdır. Doğa-orman, tekerlemeler, dostluk-sevgi konuları sık kullanılan diğer konulardır.

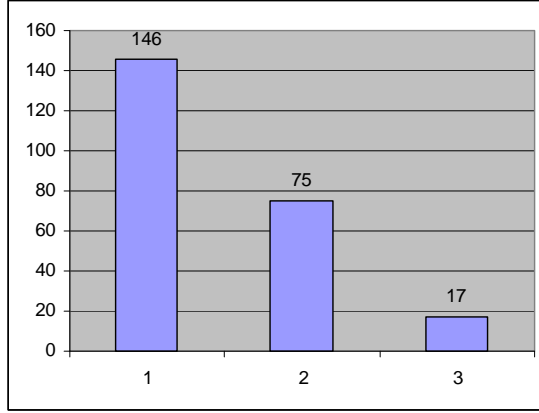
Vatan sevgisi konusu, Türk çocuk şarkıları içerisinde ise % 23,8 oranında işlenmiştir. Bu grup içerisindeki şarkılar, çocuklara vatan ve millet sevgisini ve bilincini kazandırmayı amaçlar. Türk çocuk şarkıları içerisinde bu konu, vatan-bayrak sevgisi, Atatürk sevgisi, Anadolu sevgisi olmak üzere üç alt başlığa ayrılmaktadır. Grafik 1'de çocuk şarkılarında vatan sevgisi konusunu işleyen çocuk şarkılarının ayrıldıkları alt başlıklar görülmektedir.

Kurtuluş Savaşı'nın ardından ilan edilen Cumhuriyet döneminde vatana, bayrağa, Atatürk'e olan sevgi çocuk şarkılarının konularında net şekilde görülmektedir. Özellikle ders kitaplarında vatan, bayrak, Atatürk, Anadolu sevgisini çocuklara kazandırmak, bu değerleri yaşatmak amacıyla konu sık sık işlenmiştir. 1930 ve 1970'li yıllar arasında vatan sevgisi konusu çok sık kullanılmıştır. Cumhuriyet'in ilanını takip eden ilk on yıl yazılan çocuk şarkılarının büyük bir bölümü vatan sevgisi konusundadır. Konunun kullanımında 1980'li yıllarda nispeten azalma yaşanmış ancak 1990'lı yıllardan itibaren tekrar yüksek bir kullanılma oranına erişilmiştir.

Tablo1: Türk Çocuk Şarkılarının Yazıldığı Konu Başlıkları

Konu Başlığı	Kullanılma Sıklığı	Konu Başlığı	Kullanılma Sıklığı
Vatan Sevgisi	238	Tutumluluk	12
Konularını halk türkü ve şarkılarından alan şarkılar	236	Yeryüzü-gökyüzü-zaman-uzay	12
Hayvanlar	49	Yeni yıl	11
Mevsimler-aylar-günler	49	Denizcilik	10
Doğa-Orman	48	Sosyal kuruluşlar	7
Tekerleme	46	Vücudu tanıma	7
Dostluk-Sevgi	36	Meslekler	6
Okul-kitap	31	Ninni	6
Dans-Oyun	30	Tatil	6
Ev-aile	28	Günlük yaşam	4
Öğrenme ve Sayma	24	İlahi	4
Sağlık	24	Haberleşme	3
Müzik	19	Şehirler-yörelere	3
Öğretmen sevgisi	18	Macera ve Yolculuk	1
Trafik ve Taşıtlar	17	Toplam 30 konu başlığı 1000 şarkı	
Köy ve Çiftlik Yaşamı	15		

**Grafik 1: ‘Vatan Sevgisi’
Konusunu İşleyen Çocuk Şarkıları**



Vatan-Bayrak Atatürk Anadolu

‘Vatan sevgisi’ni konu alan çocuk şarkılarından sonra, çocuk şarkı kitaplarında ve müzik ders kitaplarında %23,6 oranla halk şarkı ve türküleri gelmektedir. Genellikle sevgili, aşk temalarını işleyen bu şarkı ve türküler, araştırmada tek bir başlık altında ele alınmıştır. Aşağıda bu gruba iki örnek verilmiştir:

Bir dalda iki kiraz

Ak koyun meler gelir

Biri al biri beyaz

Dağları deler gelir

Eğer beni seversen

Hakikatli yar olsa

Mektubunu sıkça yaz

Geceyi böler gelir

Yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi, halk şarkı ya da türkülerinin genellikle kısa bir bölümü müzik ders kitaplarında ve çocuk şarkı kitaplarında kullanılmaktadır. Diğer ülkelerin çocuk şarkı dağarlarında da halk şarkıları sıkça yer almaktadır. Çocuğun içinde bulunduğu halk kültüründen alınmış bu türkü ya da şarkı bölümleri melodik anlamda çocuğa yakın gelmekte ve sevilmektedir.

Türk çocuk şarkı dağarında, ‘vatan sevgisi’ konulu şarkıların sayıca fazlalığı, diğer bir konu başlığında görülmez. Bu konuyu % 4,9, % 4,8, % 4,6 oranıyla hayvanlar, mevsimler-aylar-günler, doğa-orman konulu şarkılar ve tekerlemeler takip etmektedir.

Dostluk ve sevgi temalı şarkılar, Türk çocuk şarkılarında sık kullanılan bir diğer konudur. Bu grup içerisindeki şarkılar, dostluk, barış, kardeşlik, arkadaşlık kavramları üzerinde durur.

Ev yaşamı, aile sevgisi, anne ve baba sevgisi en çok işlenen 10. konudur. 2006 yılında tamamlamış olduğum doktora tez çalışmam, 2000 Türk ve Batı çocuk şarkısını tonal, ritimsel yapılar, ses alanı, tessitura özellikleri, konular, nüans özellikleri, hız terimleri, diziler, ses hareketlerinin niteliği ve yönü, ezgisel yapı karşılaştırmalarını konuları üzerine yapılmıştır. Tez çalışmalarım sürecinde, aile sevgisinin Batı çocuk şarkılarında Türk çocuk şarkılarına oranla çok daha az kullanıldığı, anne sevgisinin Türk çocuk şarkılarında Batı çocuk şarkılarına göre üç kat daha fazla olduğu, baba sevgisi temalı şarkıların Batı çocuk şarkılarında hiç kullanılmazken, Türk çocuk şarkılarında yer aldığını belirledim (Göher, 2006). Bu durum Türk'lerin toplumsal hayatında aile kavramına verdikleri önemin bir göstergesi olarak yansımaktadır.

Diğer ülkelerin çocuk şarkıları ile karşılaştırıldığında dikkat çeken bir başka sonuçta 'yeni yıl' konusudur. Türk çocuk şarkılarında, yeni yıl konulu şarkılar kullanım sıklığı bakımından 19. sıradadır ve genellikle müzik ders kitaplarında 1 Ocak'a yakın zamanda işlenmesi planlanan ünitelerde yer almıştır. Türk çocuk şarkı dağarında, yeni yıl sevinci ve yeni bir yılın başlamasının heyecanı üzerinde duran az sayıda şarkıya karşılık; Müslüman olmayan diğer pek çok ülkede yeni yıl konusu, daha çok yılbaşının dini önemi üzerine vurgu yapılarak çok daha sık işlenmiştir. Türk çocuk şarkılarında yeni yıl konusu 1950'li yıllardan sonra işlenmeye başlanmıştır.

Trafik konusunu işleyen Türk çocuk şarkılarının yıllar içindeki dağılımına bakıldığında, bu şarkıların 1960'lı yıllardan sonra artı gösterdiği görülür (Sağır, 2002). Türkiye'de araç artışı ve trafik sorunun o günlere kadar olmaması bu konuyla ilgili şarkı yazma gereğini doğurmamıştır. Ancak artan araç sayısına bağlı olarak gelişen trafik sorunları, bu konuya dikkat çekme ve bilgilendirme amaçlı çocuk şarkılarında da artışa neden olmuştur. Bu durum toplumsal değer yargılarıyla olmasa da toplumsal ihtiyaçlarla yakından ilişkilidir.

Türk çocuk şarkılarında diğer konular incelendiğinde, şarkıların büyük bölümünün, öğretmen, okul sevgisini, tutumluluk, temizlik, alışkanlıklarını, şehirleri, sayıları, meslekleri, vücudun bölümlerini, trafik kurallarını, sosyal kuruluşları (Kızılay gibi), yeryüzü şekillerini, gökyüzü cisimlerini, haberleşme aletlerini, taşıtları öğretmek amacı ile yazıldığı dikkat çekmektedir. Bu şarkılar, çocuğa ne yapması, nasıl yapması gerektiğini öğreten, bir takım bilgileri içeren şarkılardır. Bu durumda en önemli faktör, bu şarkıların ders ünitelerine göre yazılması, diğer çocuk şarkı kitaplarında da ders kitabı mantığı ile şarkı konuları belirlenmesidir. Şüphesiz müziğin öğretici, eğitici işlevi her zaman kullanılacaktır ve kullanılmalıdır. Çünkü müzikle öğrenilen bilgiler kalıcıdır ve müzikle öğrenmek, öğretmek zevkli ve kolaydır. Ancak çocuğun günlük yaşamını konu alan şarkıların, oyun ve dans şarkılarının % 10'un altında kalması da dikkat çekicidir. Öğrenilen çocuk şarkılarının okul sınırlarının dışına çıkması, günlük yaşamla bağ kurması, hayatla devam bulması adına çocuğun günlük yaşamını konu alan şarkılarının, oyun ve dans şarkılarının artması da

önem taşımaktadır. Nitekim 2000'li yıllardan sonra yayımlanan çocuk şarkı kitaplarında hayvanları, çocuğun günlük yaşamını, oyunları konu alan şarkıların sayısında artış görülmektedir.

Sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde, Türk çocuk şarkılarında vatan, bayrak, millet, Atatürk sevgilerinin ön plana çıkması ilk göze çarpan neticedir. Bu konu başlıkları Türk halkı için her zaman çok değerli olmuştur. Aile ve anne sevgisi de Türk çocuk şarkılarında, diğer pek çok ülkenin çocuk şarkılarına oranla yoğun işlenmektedir. Türklerde aile bağları ve annenin kutsallığı göz önünde bulundurulduğunda, çocuk şarkılarındaki bu sonuç şaşırtıcı değildir. Dostluk, arkadaşlık, hayvan sevgisi gibi konular, dünyadaki diğer çocuk şarkı dağarlarına paralel sıklıkta ele alınmıştır. Bunun yanında macera ve yolculuk, denizcilik, yeni yıl konularını işleyen çocuk şarkıları ise toplamda % 2'lik bir orana ancak erişmiştir. Bu sonuçlara göre, çocuk şarkıları çerçevesi içinde düşünüldüğünde, Türk çocuk şarkılarının konularının, Türk toplumunun değer verdiği, önemli bulduğu konuları yansıttığı belirtilebilir. Bu belirlemenin yanında konu başlıkları ve oranlarının belirtildiği bu çalışmada bir noktayı daha vurgulamak isterim: Müziğin temel taşlarından olan çocuk şarkılarında; sadelik, değerlere bağlılık, eğiticilik özelliklerinin yanında çocukların değişen ilgi ve ihtiyaçlarını da göz önünde bulunduran çocuk şarkılarının, mevcut çocuk şarkı dağarını desteklemesi ve konu yelpazesinin genişlemesi büyük önem taşımaktadır.

KAYNAKÇA

Byrum, Liz Seelhooff. (1993). **The Library Of Children's Song Classics**. New York: A Division of Music Sales Corporation. New York.

Göher, Feyzan. (2006). **Türk ve Batı Çocuk Şarkılarının Karşılaştırmalı Analizi**. Yayınlanmamış doktora tezi.

Kaplan, Ayten. (2005). **Kültürel Müzikoloji**. İstanbul: Önsöz Basım Yayıncılık.

Sağır, Turan. (2002). **Cumhuriyetten Günümüze Okul Şarkıları Üzerine Bir İnceleme**. Yayınlanmamış doktora tezi.

Uçan, Ali. (2003). **Üçer Seçenekli Özgün Şarkılar**. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları, Özkan Matbaacılık.

ÇOCUK ŞARKILARININ TOPLANMASINDA KULLANILAN KAYNAKLAR

Acay, Sefai. (1990). **Mavi Bilye**. Ankara: Gökçe Ofset

Acay, Sefai. (1994). **Ezgi Yumağı**. Ankara: Gökçe Ofset.

Acay, Sefai. (1999). **İlköğretim Okulları İçin Şarkı Dağarcığı**. Ankara: Yurt Renkleri Yayınevi.

Akın, Cenan, M. Sun. (1987). **23 Nisan ve Millî Egemenlik Çocuk Şarkıları**. Ankara: TBMM Yayınları.

Akkaş, Salih. (1996). **İlköğretim Okulları için Müzik 1**. Ankara: Ocak Yayınları.

Akkaş, Salih. (1995). **İlköğretim Okulları için Müzik 2**. Ankara: Ocak Yayınları.

Akkaş, Salih. (1995). **İlköğretim Okulları için Müzik 3**. Ankara: Ocak Yayınları.

Akkaş, Salih. (1995). **İlköğretim Okulları için Müzik 4**. Ankara: Ocak Yayınları.

Akkaş, Salih. (1996). **İlköğretim Okulları için Müzik 5**. Ankara: Ocak Yayınları.

Akkaş, Salih. (1996). **İlköğretim Okulları için Müzik 6**. Ankara: Ocak Yayınları.

Akkaş, Salih. (1996). **İlköğretim Okulları için Müzik 7**. Ankara: Ocak Yayınları.

Akkaş, Salih. (1996). **İlköğretim Okulları için Müzik 8**. Ankara: Ocak Yayınları.

Angı, Hacı. (1986). **Marşlarda Türkülerde Atatürk**. Ankara: Kadioğlu Matbaası.

Atrek, Ferit Hilmi. (1947). **Orta Okul Müzik Kitabı**. İzmir: Ahenk Basımevi.

Aydın, Sevim, Aydın, Ş. (1994). **İlköğretim Müzik 1**. Ankara: Küre Yayıncılık.

Aydın, Sevim, Aydın, Ş. (1994). **İlköğretim Müzik 2**. Ankara: Küre Yayıncılık.

Aydın, Sevim, Aydın, Ş. (1994). **İlköğretim Müzik 3**. Ankara: Küre Yayıncılık.

Aydın, Sevim, Aydın, Ş. (1994). **İlköğretim Müzik 4**. Ankara: Küre Yayıncılık.

Aydın, Sevim, Aydın, Ş. (1994). **İlköğretim Müzik 5**. Ankara: Küre Yayıncılık.

Aydın, Sevim, Aydın, Ş. (1994). **İlköğretim Müzik 6**. Ankara: Küre Yayıncılık.

Aydın, Sevim, Aydın, Ş. (1994). **İlköğretim Müzik 7**. Ankara: Küre Yayıncılık.

Aydın, Sevim, Aydın, Ş. (1994). **İlköğretim Müzik 8**. Ankara: Küre Yayıncılık.

Aydıntan, Ziya, Egüz S. (). **Türkü ve Şarkularla Yeni Müzik Eğitimi**. Ankara: Kurtuluş Yayınları.

Aydoğan, Salih. (1982). **Yaşasın Müzik**. Ankara: Evrensel Müzik Evi.

Aydoğan, Salih. (1992). **Hayat Kaynağımız Müzik**. Ankara: Arkadaş Yayınları.

Aydoğan, Salih. (2003). **Renklerle Müzik Eğitimi**. Ankara: Arkadaş Yayınevi.

Aydoğan, Salih-Tunçer, H. (1998). **Ezgilerle Üniteler**. Ankara: Arkadaş Yayınları.

Ayparlar, Fatma. (1992). **Minik Serçe**. Antakya.

Birol, Bülent. (1992). **Ünitelere Göre Şarkı Dağarcığı**. Antalya: Akdeniz Üniversitesi Yayınları.

Bolayır, Fethi ve başk. (1989). **İlkokul Müzik Eğitimi**. Ankara: Sanem Matbaacılık.

Canselen, Faik. (1953). **Müzik I**. İstanbul: Osmanbey Matbaası.

Canselen, Faik. (1953). **Müzik II**. İstanbul: Osmanbey Matbaası.

Canselen, Faik. (1956). **Eski ve Yeni Marşlarımız**. İstanbul: Hüsnütabiat Matbaası.

Deliorman, Leyla. (2005). **Marşlarımız**. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Diñer, Mahir. (1983). **Cıvı Cıvı Şarkılar**. Ankara.

Dönmez, Makbule. (2000). **İlköğretim Müzik VI-VII-VIII**. Ankara: Tütibak Yayınları

Ezgi, Suphi. (1933). **Nazari ve Amelî Türk Musikisi**. Ankara: Kültür Bakanlığı.

Feridun, Mehmet Ali. (1929). **İlk Musiki Kitabı**. İstanbul: Tefeyyüz Kütüphanesi.

Hüseyin, Burhan. (2003). **Gizem'in Şarkıları**. Adana: Alev Dikici Basım.

İlik, Aydın. (1990). **Şiirlerle ve Şarkularla 23 Nisan**. Ankara: Vakıfbank Yayınları.

Karkın, Kadir. (1981). **İlgt.** İstanbul.

Karkın, Kadir. (2001). **İlköğretim Müzik VI-VII-VIII.** Ankara: Elit Yayıncılık.

Kıvrak, Yakup. (2000). **Çocuk Şarkıları I.** Ankara: ÇASEM Yayın.

Kocatepe, Aysun. (1995). **Çocuk Şarkıları.** İstanbul: Hürriyet Gazetesi Yayınları.

Okyay, Erdoğan. (1973). **Dereden Tepeden.** Ankara: Filarmoni Derneği.

Okyay, Erdoğan. (1996). **Okul Müzik Eğitimi.** Ankara.

Özbek, Mehmet. (1994). **Ortaokul Müzik Ders Kitabı.** Ankara: Üner Yayınları.

Özbek, Mehmet. (1988). **Müzik Eğitimi.** Ankara: Üner Yayınevi.

Özen, Kemal. (1992). **Müzik.** Ankara: Emel Yayınevi.

Özgül, İlhan. (2000). **Müzik Eğitimi ve Öğretimi.** Ankara: Gazi Kitabevi.

Öztürk, Ayten. (2004). **Okul Öncesi Eğitimde Müzik.** İstanbul: Morpo Kültür Yayınları.

Öztürk, Ferda. (2002). **Okul Öncesi Çocuklara 100 Şarkı.** İstanbul: Ya-Pa Yayın Pazarlama.

Saraç, Gürsan. (2001). **Sevgiye Davet.** Ankara: Yurt Renkleri Yayınevi.

Saraç, Gürsan. (2003). **Çevremizdeki Yaşam.** İstanbul: Ya-Pa Yayın Pazarlama San. Tic. A.Ş.

Seyrek, Hilmi. () **Anaokulları ve Anasınıfları için Şarkı Dağarcığı.** İzmir: Müzik Eserleri Yayınları.

Sun, Muammer. (1997). **Şarkılarla Türkülerle Temel Müzik Eğitimi.** Ankara: Doruk Yayınevi.

Sun, Muammer. (2004). **Kır Çiçekleri.** Ankara: Ajans Türk Basın.

Sun, Muammer, İ. Sun ve L. Kuterdem. (2005). **Seksen Yılı En Güzel Okul Şarkıları.** Ankara: Ajans Türk Basın.

TRT Çocuk Şarkıları Kitabı. (2005). Ankara: Yayın No: 84 Çok Sesli Müzikler Müdürlüğü 2. Baskı.

Yıldız, H. ve M. Çam. (1995). **İlköğretim Okulları için Müzik Ders Kitabı Müzik 7.** Ankara: Özgün Matbaacılık.

Yönetken, Halil B. ve başk. (1996). **Müzik Öğretimi.** Ankara: ALF Matbaası.